

ΤΟ ΡΟΔΕΛΑΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΡΩΜΥΛΙΑΣ.

Ἐν τινι γερμανικῷ περιοδικῷ ἀνέγνωμεν ἐσχάτως δια-
τριβήν, πραγματευομένην περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ροδελαίου

ἐν τῇ Ἀνατολικῇ
Ρωμυλίᾳ, ἀποσ-
πῶντες δὲ δημο-
σιεύομεν ἐνταῦθα
τὰ κυριώτερα αὐ-
τῆς μέρη. «Ἡ
καθ' ἑαυτὸ πατρίς
τῆς βιομηχανίας
τοῦ ροδελαίου εἶνε
ἡ κατὰ τὰ τελευ-
ταῖα ἔτη πασίγνω-
στος καταστάσα
Ἀνατολικὴ Ῥω-
μυλία, ἡ ὁποία ὡς
πρὸς τὸν πλοῦτόν
της, τὴν φιλεργίαν
καὶ τὴν νοημοσύ-
νην τῶν ἐν αὐτῇ
κατοικούντων εἶνε
ἐκ διαμέτρου ἀν-
τίθετος πρὸς τὴν
βόρειον λεγομένην
Βουλγαρίαν. Ὁ ἐκ
Βορρᾶ κατερχόμε-
νος πρῶτον χωρίον,

παράγον ροδελαίον, θα εὕρῃ τὴν Σίπκαν, ἥς οἱ κάτοικοι εἶνε
φιλοπονώτατοι, μετα δῶρον δὲ πορείαν φθάνει εἰς τὸ ἐπὶ περι-

καλλοῦς τοπο-
θεσίας κείμενον
μέγα μωαμεθαν-
ικὸν χωρίον
Χάσκιου. Οἱ
κάτοικοι τῆς
κωμοπόλεως
ταύτης καὶ τῶν
περιχώρων καλ-
λιεργοῦσιν ἐν
μεγάλῳ μέτρῳ
τὰ ρόδα, τὰ
ὁποῖα πωλοῦσιν
εἰς τὰ πλησιό-
χωρα ἐργοστά-
σια ροδελαίου.
Τὰ τελευταῖα
ταῦτα ἀγορά-
ζουσι τὴν μίαν
ὁκτὼν ρόδων
ἀντι 30—60 πα-
ράδων, ἐν γέ-
νει ὅμως ἡ τιμὴ
ὀρίζεται κατὰ
τὸ ποσὸν τῆς

συγκομιδῆς καὶ κατὰ τὸ ποῖόν τῶν ρόδων, ἐπεὶ δὲ τὰ ἐπὶ
τῶν ὄρεινῶν κατωφερειῶν φυόμενα εἶνε ἀκριβώτερα τῶν ἄλ-
λων, ὡς παράγοντα περισσότερον ἔλαιον.

Τὸ κέντρον ὅμως ὅλης σχεδὸν τῆς ἐν τῇ Ἀνατολικῇ
Ῥωμυλίᾳ παραγωγῆς τοῦ ροδελαίου εἶνε ἡ πόλις Καζαν-

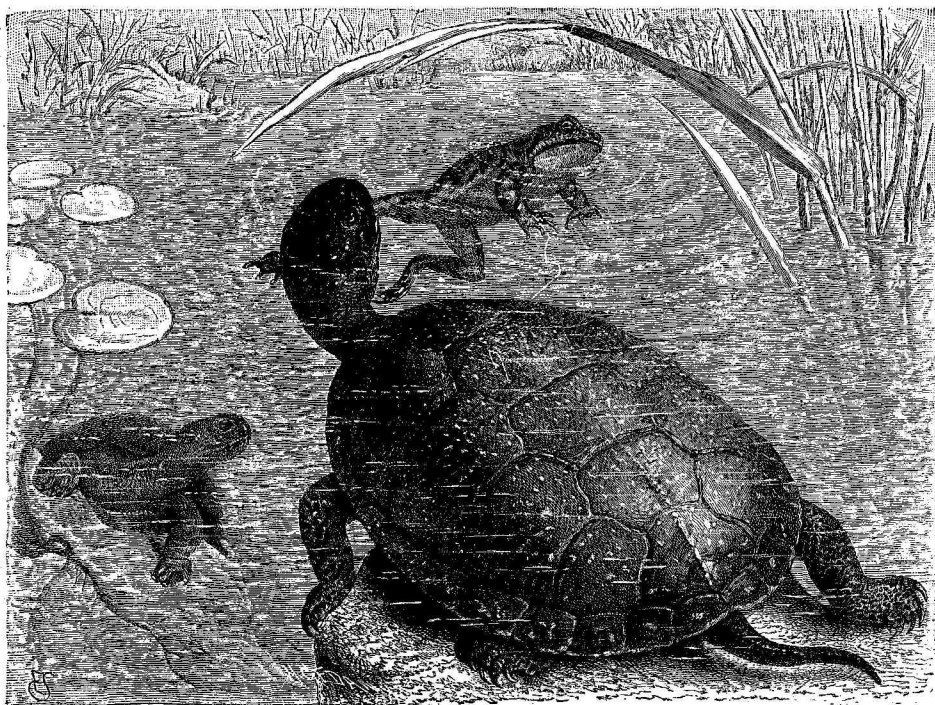
λήκ, ἔχουσα ἀπέ-
ραντα ἄλση ρόδων
καὶ μεγαλοπρεπε-
στάτην περὶ αὐτὴν
φυτεῖαν. Οἱ κά-
τοικοι τῆς πόλεως
ταύτης συμπο-
σοῦνται εἰς 23,000,
μεταξὺ τῶν ὁποίων
πρωτεύει σχεδὸν
τὸ μωαμεθανικὸν
στοιχεῖον καὶ
τοῦτο δίδει εἰς αὐ-
τὴν χαρακτῆρα καὶ
ὄψιν ἀνατολικῆς
μᾶλλον πόλεως.
Οἱ Τοῦρκοι κατοι-
κοῦσιν ἐπὶ τῆς ἀνα-
τολικῆς αὐτῆς
πλευρᾶς, ἥτις ἔχει
εὐρυτέρας διαστά-
σεις καὶ ἐπισκιά-
ζεται ὑπὸ ἐξαίσιων
δεῖδρον φυτειῶν,
ἰδίᾳ καρῶν, κα-

στανεῶν καὶ συκομωρεῶν. Ἡ βουλγαρικὴ συνοικία ἐκτείνεται
πρὸς δυσμὰς καὶ ἀπὸ τινος ἤρχισε νὰ λεμβάνῃ εὐρωπαϊκὸν

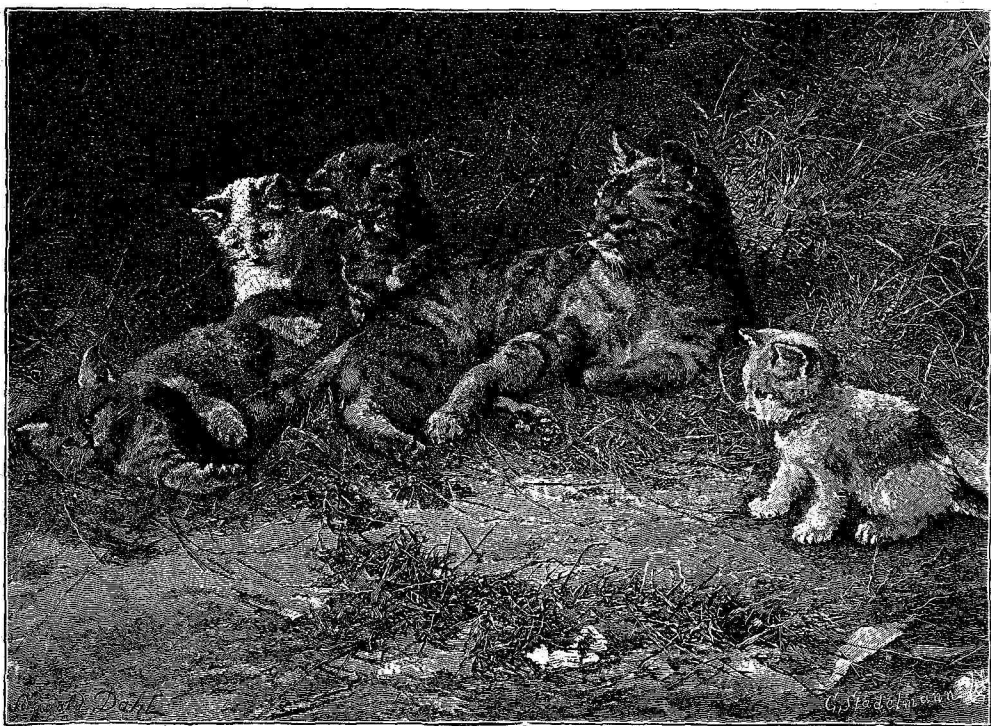
πὼς χαρακτῆ-
ρα. Ἡ ἐμπο-
ρικὴ ἐν τῇ πό-
λει κίνησις εἶνε
πάντοτε ζωηρά,
ἐπεὶ δὲ οὐδέ-
ποτε σχεδὸν ἐλ-
λείπουσιν οἱ ξέ-
νοι, ἐλθόντες ἢ
φροντίζοντες νὰ οἰ-
κοδομηθῶσι
καὶ ξενῶνες καὶ
χάνια, τα ὁποῖα
ἐν καιρῷ πανη-
γύρεων καὶ ἄλ-
λων ἐμπορικῶν
ἀγορῶν βρί-
θουσι ξένων πά-
σης φυλῆς καὶ
πάσης ἐθνότη-
τος.

Ἡ παραγω-
γὴ τοῦ ροδε-
λαίου ἀπαιτεῖ
τεραστίους ἐκ-

τάσεις γῆς, ὅπου νὰ φυτευῶνται καὶ νὰ καλλιεργῶνται ρόδα,
ἐπεὶ δὲ 3000 χιλιόγραμμα τοιούτων μόλις παράγουσιν ἐν χι-
λιόγραμμον ροδελαίου. Ἐπεὶ δὲ πάντα τοῦ κόσμου τὰ

ΥΑΡΟΒΙΟΥ ΧΕΛΩΝΗΣ ΘΗΡΑ. Εἰκὼν ὑπὸ Αἰμ. Schmidt.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΓΓΑΙΜΟΝΙΑ. Κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Σ. Dahl.

ἐργοστάσια, ὅσα παρασκευάζουσιν ἀρώματα καὶ ἄλλα εὐώδη κοσμητικὰ ρευστά. ἔχουσιν ἀνάγκην τοῦ ῥοδελαίου, ἐπόμενον εἶνε ὅτι πολλαχοῦ νοθεύεται τοῦτο, ἀν καὶ ἐκτὸς τοῦ Καζανλίκου πολλὰ ἀκόμη πόλεις τῆς Θράκης, ὡς τὸ Παζαρτζίκιον, ἡ Γενί- καὶ Ἑσκή-ζαγρὰ, τὸ Κογιούν-τεπέ κτλ. ἀσχολοῦνται εἰς τὴν παραγωγὴν τοῦ ῥοδελαίου. Ἐκτὸς τούτου καὶ ἐν αὐτῇ ἀκόμη τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ὑπάρχουσι πολλὰ χωρία, ὅπου ἀκμάζει ἡ καλλιέργεια τῶν ῥόδων.

Καὶ δι' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς εἰδήμονας, ἄνευ πολυχρονίου πείρας, εἶνε δύσκολον νὰ διακρίνωσι τὸ νενοθευμένον ἀπὸ τοῦ γνησίου καὶ καθαροῦ ῥοδελαίου. Πρέπει τις νὰ ἐπιστήσῃ ὅλην τὴν προσοχὴν του ἐπὶ τῆς ὁσμῆς καὶ τοῦ χρώματος τοῦ ὕγρου, τὸ ὅποιον ὅμως ἀφ' ἐτέρου ἀπαιτεῖται μεγάλη ἱκανότης καὶ πείρα ἵνα γνωρίζῃ καὶ κρίνῃ τις μετὰ σχετικῆς ἀσφαλείας. Τὸ εἰς Εὐρώπην ἀποστελλόμενον ῥοδελαίον συνίσταται ἐκ μίγματος ἐκατέρων τῶν εἰδῶν, ἥτοι τῶν ὀρεινῶν καὶ τῶν ἐπὶ τῶν πεδιάδων φουμένων ῥόδων. Οἱ ἐργοστασιάρχαι τῆς Ἀνατολῆς διατείνονται, ὅτι πρὸς νόθευσιν μεταχειρίζονται οἱ παραποιηταὶ πρὸ πάντων τὸ ἔλαιον τῶν γερανίων, χημικὰ ὅμως ἀναλύσεις, πολλάκις καὶ μετ' εὐσυνειδησίας γενόμεναι, ἀπέδειξαν τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ὁλῶς ἐσφαλμένον.

Τὸ σπουδαιότερον ἐργοστάσιον ῥοδελαίου ἐν Καζανλίκῳ εἶνε τὸ τῶν ἀδελφῶν Παπάζογλου, τὸ ὅποιον ἔχει ἀντιπροσώπους ἐν ἀπάσαις σχεδὸν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς μεγαλοπόλεσιν, ἐπίσης δὲ καὶ ἐν Βερολίῳ, Λειψίᾳ καὶ Φραγκφούρτῃ. Τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο δὲν ἔχει ἐξωτερικὴν ὄψιν, οὐδ' ἀποτελεῖ τεράστιον οἰκοδόμημα ὅσον ἤθελε τις φαντασθῇ ἀκούων τὴν λέξιν ἐργοστάσιον. Ἐν τῷ μεγάλῳ κήπῳ τοῦ ῥηθέντος οἴκου τῶν κυρίων Παπάζογλου ὑπάρχουσιν ὑπὸ στέγας καὶ βαθυσκία δένδρα 9 κάμινι καὶ 17 συσκευαί, ὧν ἡ φροντίς καὶ ἐπιμέλεια εἶνε ἀνατεθειμένη ἀποκλειστικῶς εἰς γυναῖκας καὶ κοράσια. Τὸ γυναικεῖον φύλον φαίνεται ἐν ταῖς βουλγαρικαῖς χώραις πολὺ ὑπέρτερον τοῦ ἀνδρικοῦ ὡς πρὸς τὴν ἐργατικότητα καὶ ἐπιτηδεσιότητα εἰς τὰς βιομηχανικὰς τέχνας.

Ἄξιον σημειώσεως εἶνε τὸ γραφεῖον τῶν ἀδελφῶν Παπάζογλου. Εἰς αὐτὸ ἀφικνοῦνται καθ' ἐκάστην ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου πολυἀριθμοὶ ἐπιστολαὶ καὶ παραγγέλια, ὧν ἡ ἀπάντησις πρέπει νὰ γραφῇ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς γλώσσας τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως, δι' αὐτὸ οἱ διευθύνται τοῦ καταστήματος ἠναγκάσθησαν νὰ διατηρῶσι χάριν τῆς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀλληλογραφίας τόσους γραμματεῖς, ὅσους, νομίζομεν, οὐδεὶς ἔχει ἐκ τῶν ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς μεγαλοπόλεσιν πρώτης τάξεως ἐμπορικῶν οἰκῶν.

1. Ο ΜΙΚΡΟΣ ΑΙΩΔΟΣ (ἐν σελ. 305). Μετὰ χάριτος καὶ πολλῆς εὐφυΐας ἀπετίπωσεν ὁ δόκιμος ζωγράφος Ἐδμόνδος Μπλουμέ μίαν τῶν εὐδοσιμονεστέρων στιγμῶν τοῦ μητρικοῦ βίου. Ὁ μικρὸς καὶ μονογενὴς ἴσως υἱὸς ἀποτελεῖ ἤδη τὴν μόνην χαρὰν τῶν εὐτυχῶν γονέων του, εὐθὺς δ' ἀπὸ τῶν πρώτων βηματισμῶν του ἔδειξεν, ὅτι μέλλει ἡλικιούμενος καὶ προκόπτων νὰ καταστή τὸ καύχημα καὶ ἡ δόξα των. Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς κρουούσης τὰ πλῆκτρα τοῦ κλειδοκυμβάλου μητρὸς ζωγραφεῖται ἡλικίας ἡ ἱλαρὰ εὐδαιμονία, τὴν ὅποιαν δύναται νὰ αἰσθανθῶσι καὶ νὰ ἐκτιμήσωσι μόνον οἱ ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἔχοντες τὸ εὐτύχημα νὰ ὦσι γονεῖς.

2. ΦΡΑΓΚΙΣΚΑ da Rimini (ἐν σελ. 309). Ὁ εὐφυὴς ζωγράφος Λουδοβίκος Χόφμαν-Τσαίτς παρουσιάζει ἡμῖν ἐν τῇ ἑξαισίᾳ του εἰκόνη τὰς ψυχὰς τῶν ἀτυχῶν ἐραστῶν, τῆς Φραγκίσκας καὶ τοῦ Παύλου, ἱπτάμενας μεταξὺ Κολάσεως καὶ Παραδείσου. Ἐν τῇ Κολάσει τοῦ ὁ δαιμόνιος Ἀδάντης περιγράφει πῶς, ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Βιργιλίου, συνέντησε τὰς αἰωνίως ἔξωθεν τῶν πυλῶν τοῦ Παραδείσου περιῤῥιπταμένας ψυχὰς τῶν θυμάτων τοῦ Λαντσιώττου, ἐρωτικῶς ἐνηγκαλισμένας καὶ φερούσας τὸ διασχίσαν τὰς καρδίας των ξίφος. Τὴν στιγμὴν ταύτην ἔλαβεν ὡς ὑπόθεσιν τῆς εἰκόνης τοῦ ὁ ἐπιφανὴς ζωγράφος, ὁ δὲ ἡμέτερος κ. Παγανέλης μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ γλαφυρότητος περιέγραψε τὸ ἐπεισόδιον τοῦ μεταξὺ Παύλου καὶ Φραγκίσκας ἀτυχοῦς ἔρωτος.

3. Η ΠΟΛΥΤΕΛΗΣ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΗΤΡΩΝ ΕΝ ΑΙΝΔΕΡΧΟΦ (ἐν σελ. 313). Ὡς παράρτημα τῶν ἐν τοῖς προηγούμενοις τεύχεσι δημοσιευθεῖσων εἰκόνων τῶν ἀνακτόρων Λουδοβίκου τοῦ Β' παραθέτομεν σήμερον καὶ τὴν τῆς μεγαλοπρεπεστέρως αἰθούσης ἐν Αἰνδερχόφ, ὅπου ὁ βασιλεὺς διέτριβε κατὰ προτίμησιν ἐν πολὺ προηγούμενοις ἔτεσι. Καὶ ἐν ταύτῃ ἐδαπανήθησαν ἑκατομμύρια ἐπὶ ἑκατομμυρίων, ὡς ἐν Ἰνσελσλός, λέγεται δὲ ὅτι προσεχώσας τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο βασιλικὸν ἐνδιαίτημα μετὰ πολλῶν ἄλλων μέλλει νὰ ἐκποιηθῇ, ὅπως ἱκανοποιηθῶσιν αἱ ἀξιώσεις τῶν πολυἀριθμῶν καὶ ἀπαιτητικῶν πιστωτῶν.

4. Η ΤΕΛΜΑΤΙΑΙΑ ΧΕΛΩΝΗ ΕΠΙ ΘΗΡΑΝ (ἐν σελ. 316). — Ἡ γνωστὴ καὶ συνήθης παρ' ἡμῖν χελώνη θεωρεῖται γενικῶς ὡς ζῷον φιλή-

συχον καὶ πρῶτον, διατείνονται δὲ οἱ ἐπιχειρήσαντες νὰ τὴν ἐξημερώσωσιν, ὅτι δύναται νὰ διακρίνῃ τὴν φωνὴν των καὶ προσκαλουμένη νὰ προσεβάλλῃ τὴν κεφαλὴν της καὶ νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τῶν χειρῶν των τὰς τροφάς. Ἄλλ' οἱ φυσιοδίφαι ὅμως, οἵτινες ἔσχον καιρὸν νὰ παρατηρήσωσι καὶ νὰ μελετήσωσι τὰς ἑξεις καὶ τὰ ἰδιώματα τῶν τελματιαίων χελωνῶν ἔχουσιν, ὅπως διάφορον γνώμην περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ φαινομένου ὁκνηροῦ καὶ δυσκινήτου τούτου πλάσματος τῆς φύσεως. Αὐτοὶ λέγουσιν ὅτι ἡ χελώνη εἶνε ζῷον ἀρπακτικὸν καὶ οὐ μόνον τρώγει μεθ' ἑδονῆς τὰς σάρκας ἰούλων καὶ κοχλίων, ἀλλὰ καὶ ἰχθῦς καὶ βατράχους θηρεύει, δόλω καὶ ἐνέδρῳ συλλαμβάνουσα αὐτούς. Οὕτως ὁ Maregrave παρετήρησεν ὅτι αἱ χελῶναι αὗται τοὺς ἀνυπόπτως ἔμπροσθέν των νηχομένους ἰχθῦς αἰφνης συλλαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ ὑπογαστρίου, σύρουσιν αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὰς καὶ καταβροχθίζουσι μὴ φειδόμεναι οὐδ' αὐτῶν τῶν ἐκανθῶν των. Συχνάκις κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἀποσπᾶται ἡ νηκτικὴ κύστις τοῦ ἰχθύος καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, οὕτως ὥστε πᾶς ὁ εὐρίσκων τοιαύτας ἐπὶ τῶν τελματῶν δύναται μετὰ σχετικῆς βεβαιότητος νὰ παραδεχθῇ, ὅτι εἰς τὸν τελματῶδη πυθμένα ἐνδιαυτῶνται τοιαῦτα μοχθηρὰ ζῷα. Τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἡ χελώνη θηρεύει τοὺς βατράχους, περιγράφει γερμανὸς τις φυσιοδίφης, ὀνόματι Ἀδόλφος Φράγκε, μετὰ πολλῆς λεπτομερείας διότι πολλάκις ἔτυχε νὰ παρατηρήσῃ πῶς βάτραχός τις, ἀμερίμυνος διατελὼν ἐξηπλωμένος ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἢ ἔχων τὴν προσοχὴν του ἐστραμμένην ἄλλαχοῦ, αἰφνης συνελαμβάνετο ὑπὸ τῆς χελώνης ἐκ τῶν ὀπισθίων σκελῶν του, μεθ' ὧν δὲ τοὺς πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ σωτηρίαν ἀγωνίας του κατετρώγετο ὑπ' αὐτῆς ἀνηλεῶς. Φαίνεται δὲ ὅτι ἔχει τὸ ζῷον τοῦτο μεγάλην δόσιν σιληρότητος καὶ αἰμοχαροῦς ὁρμῆς, ὡς λέγουσιν πάντες οἱ αὐτόπται τῶν θηρευτικῶν κατορθωμάτων του, διότι πρὶν ἢ τα καταβροχθίσῃ δὲν φωνεῖται πρὸ τῶν θυμάτων του, ἀλλ' ἀρχίζει διὰ τῶν δυνάων του ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ κατασπαράσῃ τὰς σάρκας των καὶ ἔπειτα νὰ τρώγῃ αὐτάς. Τοιοῦτο ἀπηνὲς σχέδιον ἔχει, ὡς βλέπετε, καὶ ἡ χελώνη τῆς παρατεθειμένης σήμερον εἰκόνης.

5. ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑ (ἐν σελ. 316). Διὰ τῆς ἐλαιογραφίας τοῦ ὁ Σίγγαλδ Δάλ ἀπεικονίζει χαριέστατα τὰς εὐφροσύνας στιγμὰς τοῦ μητρικοῦ βίου φιλοτέκνου γαλήνης.